

Κ' ἐβγήκαν ἀστέρια πῶς μικρὰ κί' ἀναβαν ἀπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου καὶ μ' ἔγγεφαν. Μὰ κί' αὐτὰ σβύσανε. Κ' ἐγὼ κοίταγα τὴ μέρα, κοίταγα τὴ νύχτα καὶ πάλι μέρα καὶ πάλι νύχτα καὶ ξανά καὶ ξανά...

Καὶ ξέρεις τί θὰ σοῦ πῶ; Ἔνοιωσα τότιες πῶς κί' ὁ οὐρανός, αὐτὸς ποῦ τὸν καλοῦμε τάχα Ὀλυμπο, εἶναι κί' αὐτὸς σάν τὴ δική μου, μόνο ποῦ εἶναι ἀναποδογυρισμένη, ἄβυσσο, πῶς μέσα στήν ἄβυσσον αὐτὴν ὁ Δίας εἶναι τέτοιος δούλος σάν καὶ μένα καὶ πῶς ὄλ' αὐτὰ τ' ἀστέρια δὲν εἶναι παρὰ πέτρες μεγάλες καὶ μικρότερες ποῦ τίς κωλάει κί' ἐκεῖνος τὸν ἀνήφορο κί' αὐτὲς ὄλο καὶ ξαναπέφτουν σὺ θυθῶ.

Ἄ! ἄ! Ἄν εἶν' εἶτοι —σκέψημα—τότιες τὸ πράμα ἀλλάζει. Μὰ ποιὸς τὸ ξέρει; ἴσως καὶ νὰ μὴν εἶν' εἶτοι. Μὰ ξέρεις, μ' ἔπιασε τότιες ἓνα γέλιο, τέτοιο γέλιο, ποῦ ἡ καρδιά μου ραγίστηκε δπως ραγίζεται ἡ καρδιά τοῦ ἐπιμοθάνατου. Κί' ἴσπερὶ μὲ πῆρε μιὰ θλίψη, τέτοια θλίψη, ποῦ ξανάπεσα κ' ἔκλαψα. Ἦπεσα, σοῦ λέγω, πάνω στίς πέτρες κί' ἔκλαψα κί' ἀπ' τὰ δάκρυά μου ἔγιναν δυὸ θάλασσες τόσο πικρὲς κί' ἀρυνρὲς ποῦ μέσα τους κάθε ζωὴ σβαίνει. Τέτοιο πράμα μοῦ συνέθηκε.

Γιατὶ τάχα ἔκλαιγα, ὁ θλάκας, δὲν τὸ καταλαβαίνω ὡς τὰ τόρα. Σκότισέ με, δὲν τὸ καταλαβαίνω. Κάτι γκρεμίζονταν, κάτι ἔπεφτε, κάτι ραγίζονταν, μέσα μου... Μὰ κί' αὐτὸ μοῦ πέρασε. Κί' ἡ σφοδρὰ εἶναι κί' αὐτὴ πέτρα. Κιλιέται ἀπάνω στήν καρδιά καὶ πέσσει. Κί' ὄλο... κί' ὄλο...

Κί' ὅταν τὰ καιροσυλλογίστηκα ὄλ' αὐτὰ, ἦτάν οὐ μὲ γιόπησε ἡ μεγάλη θλίψη τοῦ κόσμου.

Καὶ τότε, πῶς γέννηκαν πιά σφοδρὰ πολλὰ πόματα, κί' αὐτὰ τὰ πολλὰ θὰ σοῦ τὰ πῶ... Ἄ! ἴν, λοιπόν;..

Γιατὶ κί' ὁ χρόνος εἶναι κί' αὐτὸς βέβαια πέτρα. Κυλιέται τὸν ἀνήφορο καὶ ξαναπέφτει σὺ θυθῶ. Καὶ τὴ σκόνη ποῦ πετᾷ σὺ κύλισιά του τὴν καλοῦν ζωή. Σταχτερή, σκορπιουμένη σκόνη...

(Παίρνει ληνή σκόνη καὶ τὴ φροσῶ)

Προῦ!

Μὰ ἐγὼ ἔπαυα πιά νὰ λυπᾶμαι γιὰ κάτι τις. Μόνο ποῦ μ' ἔκαιε τὸ φῶς. Τόσο μ' ἔκαιε ποῦ τὰ μάτια μου καυγόντανε λὲς καὶ μέσα σὲ φλόγες. Καὶ τὸ μυαλό μου ἀκόμα γλεγοῦτανε. Γιατὶ ἂν ἡ ζωὴ εἶναι ἡ σκόνη τῆς πέτρας ποῦ τὴν κυλᾶνε ἐκατομμύρια κ' ἐκατομμύρια γκρεμίζονται καὶ χαλνιένται μὲ τὴν ἰδέα πῶς ἡ πέτρ' αὐτὴ κάπου θὰ φιάζει καὶ τὴ σφοδρῶνον ἀπάνω κί' ἐκεῖνη δὲ φιάζει καὶ ποτὲς δὲ θὰ φιάζει, τότιες ὄλο αὐτὸ τὸ οὐπαν δὲν ἀξίζει παρὰ νὰ... καταλαβαίνεις; νὰ τὸ κάνεις εἶτοι.

(Κάνει πῶς σφοδρῶνει σὺν ἀγέρα)

Κατάλαβες;..

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ἄθλια ἔπαρξη! Κί' ἀπ' αὐτὴν τὴ λάσπη ἤθελ' ἐγὼ νὰ χτίσω νέους κόσμους! Κί' ἡ σπίθα; Ποῦν' ἡ σπίθα ποῦ σοῦ τὴν εἶχ' ἀρῆσει; (Μεγάλοι ὄγκοι φλόγες θρῶνουνται ἀπάνω

ἀπὸ τὴν πόλη ποῦ καλεῖται ἀκούονται κραυγὲς φοιτικῆς).

ΦΩΝΕΣ ΜΑΚΡΙΣΜΕΝΕΣ.— Θάνατος, θάνατος σὺν ἐμπορησῆ!

ΦΩΝΕΣ ΑΠΟ ΚΟΝΤΑ.— Ἐκατὸ οὐντιες γιὰ τὸ κεφάλι του! Ἐκατὸ οὐντιες χροσῆς! Πιάστε τον! ΣΙΣΥΦΟΣ.— Μὰ τί ζέστη εἶν' αὐτὴ! Οὐχ!

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ (Κουνάει δυνατὰ τὸ Σίτουφ).

Ποῦν' ἡ σπίθα μου, ξεμωλιωμένε!

ΣΙΣΥΦΟΣ (Ξεφεύγει ἀπ' τὰ χέρια του, δείχνει κατὰ τὴν πόλη μὲ τὸ δάχτυλο καὶ λέει οἰγὰ). Ἐκεῖ, ἐκεῖ θὰ βρῆς τὴ σπίθα σου.

ΜΑΚΡΙΣΜΕΝΕΣ ΦΩΝΕΣ.— Πιάστε, κρατῆστε τον!..

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ (Σηκώνει τὸ μαγικό του τὸ ραβδί)

Ἐπειδὴ δὲν τὴ δέχτηκες στὰ στήθια σου τὴ θεϊκὰ φωτιά, τοὺς ἔφερες γήινες πυρκαγιές... Ἐπειδὴ δὲν ὑψώθηκες ψηλὰ ἀκολουθώντας τὸ φῶς, κατέθασες ὡς ἐσένα τὰ οὐράνια... Γιὰ ἓναν αἰῶνα, γιὰ δυὸ, γιὰ διακόσιες χιλιάδες χρόνια σὲ παραδίνω στήν ἐξουσία τῆς ἀμνηστίας, στήν ἐξουσία τοῦ πέτρινου ἕσανο.

(Ὁ Σίτουφος μεταμορφώνεται σὲ ἄμορφη πέτρα).

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ (Χανόμενος μὲ τοὺς ἀνέμους).

Κί' ἐσὺ ξεδικηθήκες, ὦ Δία, θεὲ τοῦ κεραυνοῦ.

Μετάφραση ἀπὸ τὸ Ρωσικὸ).

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΝΟΝΙΔΗΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΤΟ ΓΑΡΔΙΚΑ

Ἄφου πιστὰ μαθήτευες σὸ γέρο Μιστριώτη, — μὲς τὸ Μεγάλο τὸ Σκολεῖο θὰ βρῆς παρῶα χρυσῆ, ποῦ ἀτελεισμένη ἀπόμεινε, μονάχα καὶ διότι τῆς ἔλειπες ἐσύ.

ΣΤΟΝ ΙΔΙΟ

Ραβδί γιὰ τὴ Δημοτικὴ σ' ετοίμασαν καὶ σένα. Σ' ἄφησε καὶ δὲ σ' ἔοβησε τοῦ Γενικοῦ ἡ πένη.

ΣΤΟΝ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟ

Ξένος ὡς τόσο ἀπόμεινες, στὴ γλώσσα, στὴ σκηνή, παντοῦ τὴ μύτη σου ἔχωσες, ξενοπουλῶντας πέρασες, καὶ τὸ «προτελευταῖο» σου φοιχτὰ μᾶς συγκινεῖ— τὴν κεφαλὴ δὲν ἄλλαξες, σὰ λύκος κί' ἂν ἐγέρωσες.

ΣΤΟΝ ΙΔΙΟ

Ἄφου μὲ τὴν ἀξία σου τίποτα δὲν ἐνέργησες, τὸν οἶχτο πιά στοχάστηκες ρεκλάμα σου, κί' ἀπέργησες.

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ

Εἶναι ἀναντίλεχτο πῶς ἔπαθε πολλὰ τὸ κακόμοιο τὸ ἔθνος καὶ πῶς ἀπὸ τὰ χειρότερα του τὰ παθήματα, στάθηκε ἡ σκλαβιά. Δὲν ξεχνιέται αὐτὴ ἄνε οἶσσε. Γιὰ τοῦτο ἔχομε ὀλοένα τουρκοκρατίαι σὺ ζήτημα τὸ γλωσσικὸ.

Ἄδικιες γίνανε, γίνονται καὶ θὰ γίνουνε ἀπειρες. Μὰ σὺ τέλος τὸ δικιο νικᾷ. Ἀπόδειξη, ποὶ ζοῦνε οἱ ἄδικοι. Νὰ εἶτανε ἀδικημένοι παντοτεινά, δὲ θὰ ζοῦσαν, θὰ προτιμοῦσαν τὸ θάνατο.

Ψυχάρης

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡ:ΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ΤΥΠΟΣ»

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

== Γραφεία, Σοφοκλέους 3 ==

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Έσωτερικόν: Έτησία Δρ. 20.— Έξάμηνη Δρ. 10.—

Έξωτερικόν: Φρ. 25.— Φρ. 15.—

Κάθε φύλλο λεπτά 40

Άγγελία και διαφημίσεις δραχ. 2 ὁ στίχος.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΓΡΑΦΟΝΤΑΣ σὲ προηγούμενο φύλλο, ἂν καὶ ξέ-
ραμε πόσο εὐκόλα υποοῖσε ἡ γνώμη μας νὰ πα-
ρεξηγηθεῖ, πὼς μιὰ φιλελεύθερη κυβέρονση δὲν ἔχει
τὸ δικαίωμα νὰ καταδιώξει τοὺς ἀντίπαλούς της στὸ
γλωσσικὸ ζήτημα ὅσο αὐτοὶ δὲν ἐπιχειροῦνε νὰ δη-
μοκοπήσουνε πάνω στὸ ζήτημα, τονίζαμε συνάμα πὼς
ἔχει ὑποχρέωση τὸ Ὑπουργεῖο, ἀφίοντας κατὰ μέ-
ρος τὴς μεσαιωνικῆς καταδιώξεως τῶν ἀντίθετων, πού
δὲν εἶναι ἐπιτέλους ἕνας ἢ δυὸ παρὰ λεγεῶνάϊ ὀλά-
καιρη, νὰ προσπαθήσει, μὲ ὅλα τὰ μέσα πού διαθέ-
τει, νὰ φωτίσει τὴν κοινὴ γνώμη. Δυστυχῶς στὸ ση-
μεῖο αὐτὸ δὲ βλέπουμε νὰ γίνεται καμμιὰ ἐνέργεια.
Σὰ νὰ μὴν ὑπῆρχε τίποτα ἄλλο νὰ γίνεῖ, ὕστερα ἀπὸ
τὰ μαθήματα τῶν ἀνωτέρων ἐποπτῶν πρὸς τοὺς δη-
μοδιδασκάλους, σταμάτησε κάθε ἄλλη ἐνέργεια. Ἔ-
τσι ὅλο τὸ ζήτημα ἀφέθηκε πιά στὴ διάθεση τοῦ κ.
Καμπάνη, πού στέκεται τώρα τελευταῖα φρουρὸς τῆς
δημοτικῆς γλώσσας. Ἄν παρουσιαστῆι ἀνάγκη ὁ κ.
Καμπάνης θὰ μᾶς προσφέρει βέβαια τὸ σχετικὸ ἄρ-
θρο του. Μὰ ἂν τέλος πάντων ὁ κ. Καμπάνης δυσκο-
λευτεῖ νὰ γράψῃ τὸ ἄρθρο του; Πρέπει ὅλα ἀπὸ τὸν
κ. Καμπάνη νὰ τὰ περιμένουμε; Κάνει ὁ ἄνθρωπος
ὅ,τι μπορεῖ. Τὸ ἴδιο κὶ ὁ κ. Ζαχαρίας μὲ τὰ περὶ
Φλαμανδικῆς σχολῆς μαθήματά του στοὺς δημοδιδασ-
κάλους. Τὸ ἴδιο κὶ ὁ κ. Ξενοπούλου, πού γιὰ χατήρι
τοῦ Ὑπουργείου καὶ γιὰ χατήρι τῆς δημοτικῆς, πού
τόσο πάντοτε τὴν ἀγάπησε, ἔγινε ἀπεργοσπᾶστης κα-
τὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀποφασίζοντας μετὰ τὴν ἀπεργί-
α του νὰ γράψῃ βιβλίον γιὰ τὰ παιδιά. Κ' ὕστερα; Μπο-
ροῦνε νὰ θεωρηθοῦνε ἀρεκτὲς ὅλες οἱ ἀξέπαινες αὐ-
τὲς προσπάθειες; Μὲ αὐτὰ μόνο θὰ φωτιστεῖ ὁ κόσμος
γιὰ νὰ μὴ βοῆι μεδαύριον ἔδαφος νὰ δράσει ὁ Ἐκπαι-
δευτικὸς σύνδεσμος τοῦ κ. Χατζηδάκη; Ἐμεῖς οἱ ἀ-
διόρθωτοι ἀπλοῖχοι εἴγαμε τὴ γνώμη πὼς καὶ στὸ
γλωσσικὸ ζήτημα τὸ Ὑπουργεῖο ἔπρεπε νὰ μεταχει-
ριστεῖ τὴν ἴδια μέθοδο πού μεταχειρίστηκε γιὰ νὰ φω-
τίσει τὸ λαὸ γιὰ τὴν ἀνάγκη τῆς ἐπιστροφῆς. Τὸ
ἴδιο καὶ περισσότερον μάλιστα, γιὰ καὶ τὸ πρῶμα ἐδῶ
εἶναι δυσκολότερον. Ἄντι νὰ κάνουμε αὐτὸ, περιορι-
στήκαμε νὰ πασαλείψουμε τοὺς δημοδιδασκάλους μὲ
λίγα γνωσθῖα πού τοὺς εἶναι ἀδύνατο νὰ τὰ χωνέ-
ψουνε καὶ νὰ τὰ ἀφοιωώσουνε — οἱ περισσότεροι ἀπὸ
αὐτοὺς τουλάχιστο. Θὰ μᾶς εἰπῆτε πὼς δὲν ὑπάρχου-

νε τὰ κατάλληλα πρόσωπα καὶ πὼς αὐτοὶ πού διευθύ-
νουνε δὲν μποροῦνε νὰ ἐμπιστευτοῦνε τὸ ζήτημα στὸν
τυγχόντα. Κὶ ὅμως γιὰτὶ νὰ μὴ μισηθοῦνε οἱ γλωσσικοὶ
ἐπὶόπτες τὸ παράδειγμα τοῦ κ. Σωτηριάδη πού γέρος
ἄνθρωπος, γύρισε ὅλο τὸ μέτωπο φρονηματίζοντας
τοὺς στρατιῶτες μὲ τὴ γνωστὴ εὐγλωττία του; Γιατὶ
νὰ μὴν κἀνῃ τὸ ἴδιο κὶ ὁ κ. Τριανταφυλλίδης; Κ' ἔ-
πειτα κὶ ὁ κ. Ξενοπούλου, κὶ ὁ κ. Ζαχαρίας, κὶ ὁ κ.
Καμπάνης καὶ τόσοι καὶ τόσοι ἀληθινοὶ δημοτικιστὲς
πού τριγυρίζουνε στοὺς διάδρομους τοῦ Ὑπουργείου,
γιατὶ νὰ μὴ χρησιμοποιηθοῦνε γιὰ μιὰ τέτοια ἐκστρα-
τεία, πού θάδινε ἀληθινούς καρπούς; Κ' ἔπειτα δὲν
εἶναι ἀνάγκη νὰ φωτιστοῦνε μόνο οἱ καθαρευουσιάνοι.
Πρέπει νὰ φωτιστοῦνε κ' οἱ δημοτικιστὲς, νὰ δια-
λυθοῦνε κὶ αὐτῶν οἱ ὑπόψεις, ἀφοῦ κὶ ἀπὸ αὐτοὺς πολ-
λοὶ συμβαίνει νὰ δυσπιστοῦνε πρὸς ὅσα γίνονται γῦ-
ρο τους. Ἐνα ἀτέλειωτο στάδιο δουλειᾶς καὶ δουλειὰ
καμμιὰ. Στὸ διάστημα ὅμως αὐτὸ ὁ κ. Χατζηδάκης
δουλεύει, σκάβει λαγύμια γιὰ νὰ μᾶς τινάζῃ στὸν ἄ-
έρα, τὴ στιγμὴ πού ἡμεῖς, μὲ τὴν πεποίθησιν πὼς λύ-
σαμε τὸ γλωσσικὸ ζήτημα, θὰ καταπιανόμεσθε νὰ λύ-
σουμε καὶ τὸ ζήτημα τῆς πρακτικῆς ἐκπαίδευσης. Ὑ-
ψιφόμεν φωνήν, θὰ ἔλεγεν ἕνας καθαρευουσιάνος.

ΥΣΤΕΡΑ ἀπὸ τὴ μιχτὴ γλώσσα καὶ τὴμιχτὴ ἐκ-
παίδευση, ἔχουμε καὶ μιχτούς διορισμούς. Διωρι-
στήκανε τώρα τελευταῖα δυὸ νέοι καθηγητὲς στὸ Πα-
νεπιστήμιο. Ὁ κ. Γαοδίκας καὶ ὁ κ. Φουτοῖδης. Οἱ δυὸ
αὐτοὶ διορισμοὶ εἶναι χαρακτηριστικοὶ γιὰτὶ δείχνουνε
τὸ συνθιβαστικὸ, δηλαδὴ μιχτὸ πνεῦμα πού βασιλεύει
σήμερα στὸ ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας. Ὁ κ. Γαοδίκας
εἶναι παλῆος γνώριμος τοῦ «Νουμά». Γλωσσαμύντο-
ρας βαρβάτος, τσιράκι τοῦ Μιστριώτη, κοπέλλι τοῦ κ.
Χατζηδάκη, διωρίστηκε ἀνέλπιστα νὰ διδάξῃ παπυ-
ρολογία, ἀφοῦ ὁ εἰδικὸς παπυρολόγος τὸ βόηκε βολι-
κώτερο ἀπὸ παπυρολόγος νὰ μεταβαρτιστεῖ σὲ ἱστορι-
κὸ κατὰ τὴ γνωστὴν μέθοδο τῶν καλόγερον τοῦ Μεσαί-
ωνα πού βαρτίζανε τὴν κόττα σὲ ψάρι. Αὐτὸς λοιπὸν
θὰ διδάξῃ ἀγοαῖα φιλολογία στοὺς φοιτητὲς. Μὰ τὸ
ἴδιο μάθημα θὰ διδάξῃ κὶ ὁ κ. Φουτοῖδης. Τὸν κ.
Φουτοῖδην πού εἶτανε ὡςτώρα καθηγητὴς σὲ κάποιο Πα-
νεπιστήμιο τῆς Ἀμερικῆς, τὸν ἔβρισκε ἀπὸ μιὰ κρι-
τικὴ ἔκδοσι τοῦ «Ἀσκραίου» τοῦ κ. Παλαιᾶ. Φαίνεται
λοιπὸν νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος δημοτικιστῆς. Καμμιὰ λοι-
πὸν γενικὴ ἀρχὴ πού νὰ κανονίξῃ ὅλες τὴς πράξεις μας.
Ἔτσι ἱκανοποιοῦνται κ' οἱ δυὸ μεριδῆς. Εἶναι ἡ γνω-
στὴ μέθοδος τῶν μιχτῶν νὰ τὰ ἔχουνε καλὰ μὲ ὅλους.
Οἱ παλῆότεροι ὡς τόσο εἶτανε εἰλικρινέστεροι. Ποτὲ
δὲ θὰ διωρίζανε ἕνα καθηγητὴ στὸ Πανεπιστήμιο ἂν
δὲν εἶτανε ποσότητερα βέβαιοι πὼς πιστεῖ κὶ δοκίμ-
ται στὸ βιβλιόκειμα τοῦ Κόντου καὶ τοῦ Μιστριώτη καὶ
πὼς εἶναι ἔτοιμος νὰ κατασπαράξῃ ὅλους τοὺς μαλ-
λισσοῦς. Ἐμεῖς οἱ νεώτεροι σὰ σοφονιώτεροι βόηκαμε
πὼς ὁ μέθοδος τοῦ συνθιβασμοῦ εἶναι ἡ πῶς συμφερτικὴ.
Καὶ βάζαμε τὸν κ. Γαοδίκαν νὰ φωτίσει τοὺς φοιτη-
τὲς. Πότε; Τὴ στιγμὴ πού ἀγωνιζόμεσθε νὰ υπάσουνε
τὸ δημοτικισμὸ στὴ σχολεῖα. Ὅ,τι παίνομε δηλαδὴ
τὸ ἄνθρωπος πῶς, ὅ,τι γράψουμε, τὸ γκρομίζουμε μὲ τὰ
ἴδια μας τὰ γέλια. Μὲ ἄλλες λέξεις πᾶς λείπει κ' ἐδῶ ἡ
μέθοδος, τὸ σύστημα, πού εἶναι τὸ ἐλάττωμα τοῦ σημε-
ρινοῦ Ρωμοῦ.

Ο ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ τού κ. Φουτρίδη στο Πανεπιστήμιο μᾶς φέρνει στη μνήμη τὸ διορισμὸ τού κ. Μενάρδου. Μὲ πόσο ἐνθουσιασμὸ χαιρετίσαμε τότε ὅλοι οἱ δημοτικιστὲς τὸ διορισμὸ του στὸ Πανεπιστήμιο. Ἐνα καινούριο πνεῦμα, μιὰ καινούρια ἀντίληψη, πιστέψαμε τότε πὼς μπαίνει στὸ Πανεπιστήμιο πὸν δὲν μπορούσε παρὰ νὰ ἔχει ἐδεργετική ἐπίδραση στὸ τέμενος αὐτὸ τοῦ σχολαστικισμοῦ καὶ τῆς πρόληψης. Τί τραγική ἀπάτη. Ἡ πρώτη δουλειὰ τοῦ κ. Μενάρδου μὲν κατάφερε τὴ δουλίτσα του, εἶτανε νὰ ἀρχίσει ἐρωτοτροπίες μὲ τὸν κ. Χατζηδάκη ὅσο πὸν ἐπιτέλους ἔπεσε σὰν ἐρωμένη στὴν ἀγκαλιά του κ' εἶτανε ὁ πρῶτος ποῦτρεξε μαζί του στὸ Μητροπολιτικὸ μέγαρο τίς προάλλες γιὰ νὰ σώσει τὴν καθαρεύουσα. Ὁ μόνος πὸν χειροκρότησε τὴ φρονιμάδα, δηλαδή τὴν ἐξυπνάδα τοῦ Κύριου κ. Μενάρδου εἶτανε ὁ συμπατριώτης του, ὁ μακαρίτης Κύρος τῆς «Ἐστίας». Ἐμεῖς οἱ ἄλλοι μείναμε μὲ τὴν πικρὴ ἀπογοήτευση καὶ μὲ τὸ μᾶθημα πὼς δὲν πρέπει νὰ ἐνθουσιαζόμαστε καὶ τόσο εἵκοι. Νὰ μᾶς περιμένει τάχατες καιμιὰ καινούρια ἀπογοήτευση καὶ μὲ τὸν καινούριο καθηγητὴ κ. Φουτρίδη; Ὁ κ. Φουτρίδης κατεβαίνει ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ ὅπου οἱ ἄνθρωποι εἶναι πολὺ πραχτικοί. Θὰ φροντίσει νὰ αὐτὸς μὲν πατήσῃ τὸ πόδι του στὸ ἀθάνατο αὐτὸ γῶμα τῆς Ἀθήνας νὰ γίνῃ πραχτικὸς σὰν τὸν κ. Μενάρδο; Θὰ πιστέψῃ κὶ αὐτὸς πὼς δὲν ἔχει τίποτα ἄλλο ἀνώτερο νὰ ὀνειροπολήσῃ παρὰ πὼς νὰ πάοι τὸ γλυγοῦτερο τὴν εὐχὴ τῆς πεθερᾶς τοῦ κ. Χατζηδάκη, γιὰ νὰ τοῦ χορηγήσῃ εὐκαταρίαν στὴν καινούρια θέση του;

ΚΟΚΚΙΝΑ ΦΥΛΛΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΙΟΥ

Κάτω ἀπ' τὸ μπαλκόνι μου ἀπλώνεται μιὰ θάλασσα ἀπὸ πράσινα φύλλα, μιὰ πράσινη θάλασσα γαληνεμένη. Στὴν παραμικρὴ πνοὴ τοῦ ἀνέμου, ὅμοια σὰ μύριες πεταλοῦδες, ἀνασηκώνονται καὶ φτερουγίζουν τὰ σημόφυλλα τῆς καινουργιοφορεμένης λεύκας, μπροστά μου. — Γλυκὸ δειλινὸ, πόσο ἀπαλὴ μοῦ κάνεις τὴν ψυχὴ!...

Στὴν εἰρήνῃ τῆς Δημιουργίας, συλλογιέμαι μιὰν ἱστορία πὸν ἄκουσα μιὰ φορὰ, καὶ πὸν σὰν ὄνειρο τρυφερὸ πλημμυραίνει τώρα ἀπὸ τὸ στήθος μου κὶ ἀνακατώνεται μὲ τίς εὐωδιὲς τοῦ Μάρτη ὀλόγουρά μου. Κὶ ἤθελα νὰ εἶχα κάποιον πὸν νὰ μ' ἄφινε νὰ τοῦ διηγηθῶ τὴν ἱστορία πὸν ἄκουσα τότε πὸν, ὕστερα ἀπὸ ἕναν τραχὺ καὶ μακρὸν δρόμο, μ' ὀδήγησε στὸ ἀντισημένο τῆς περιβόλι, ἡ Κόκκινη Κυρὰ, ἡ ἀγαπητικιά μου.

Ἦτανε μιὰ φορὰ ἕνας ἄνθρωπος μὲ καστανὰ μαλλιά... καλὰ τώρα δὲ θυμάμαι... ἴσως καὶ νᾶτανε ξανθὰ τὰ μαλλιά του, προτοῦ νὰ γίνον καστανὰ. Ἐνας ἄνθρωπος μὲ καστανὰ μαλλιά εἶναι, βέβαια, κατιτὶ πολὺ συνηθισμένο. Κὶ ὅμως αὐτὸς εἶχε γεννηθεῖ μὲ μιὰ παράξενη νοσταλγία στὴν καρδιά. Καί, καθὼς ὄνειρευότανε, μιὰν αὐγὴ, ξύπνησε καί, τρίβοντας τὰ μάτια του μὲ τὴ ράχη τῶν χειρῶν του, κατάλαβε πὼς ὀ-

νειρευότανε πολὺν καιρὸ, καὶ πὼς ἐκεῖνα πὸν ὄνειρευότανε, δὲν ἦταν παρὰ, μόνον ἕνα ὄμορφο, πολὺ ὄμορφο ὄνειρο.

Καί τότε εἶπε στὴν καρδιά του : — «Ἡ ζωὴ εἶναι κατιτὶ πολὺ ὄμορφο, μὰ πρέπει ὁ κόσμος νὰ γίνῃ πιὸ καλὸς».

Καί καθὼς στοχαζότανε τὸ πὼς θὰ γίνῃ ὁ κόσμος πιὸ καλὸς, εἶδε στὸν καθρέφτη πὼς στὰ καστανὰ του τὰ μαλλιά ἔλαμπε μιὰ ἀσημένια τρίχα.

Ὅτε συλλογίστηκε : — «Γιὰ νὰ γίνῃ ὁ κόσμος πιὸ καλύτερος, πρέπει, πρῶτα ἀπ' ὅλα, νὰ γίνῃ πιὸ δίκαιος. καὶ γιὰ νὰ γίνῃ πιὸ δίκαιος, θᾶπρεπε ἢ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ γίνον καλοὶ ἢ ὅλοι κακοί. Ὅμως ἂν γίνον ὅλοι κακοί, οἱ ἄνθρωποι θὰ γίνον σὰν τᾶγρια τὰ θηρία καὶ δὲ θὰ μπορούν νὰ ἐργαστοῦνε μαζί, καὶ ἴθι λιγοστὴρα ἢ εὐτυχία τους, κὶ ὁ κόσμος θὰ γίνῃ χειρότερος... Καί τότε εἶπε πὼς, βέβαια, πρέπει νὰ γίνον ὅλοι καλοὶ καὶ νὰγαποῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ὅπως τὸν ἑαυτὸ οὐ».

Καί καθὼς ἔπρε αὐτὸ, χαμογέλασε ἀπὸ εὐτυχία καὶ στοχαζότανε πὼς θὰ μπορούσαν νὰ γίνον οἱ ἄνθρωποι ἔλοι καλοί. Κὶ εἶδε στὸν καθρέφτη του πὼς οἱ ἀσημένιες τρίχες, μὲς στὰ καστανὰ του τὰ μαλλιά, εἶχανε γίνῃ δέκα...

Μὰ ἀγάλλ' ἀγάλα, μιὰ βουβὴ στενοχώρια ἄρχισε νὰ τὸν παίρνει, κὶ εἶπε : — «Ὅσο καλοὶ κὶ ἂν γίνον οἱ ἄνθρωποι, θὰ ὑπάρχον πάντοτε οἱ πιὸ καλοὶ κὶ οἱ πιὸ κακοί· γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ εἶναι κατιτὶ σχετικόν... γιὰ αὐτὸ πρέπει οἱ ἄνθρωποι νᾶχον τὸν ἴδιο βαθμὸ καὶ τὸ ἴδιο εἶδος καλοσύνης. Ὅμως,» συλλογίστηκε πάλι, «γιὰ νᾶναι κανεὶς καλὸς, πρέπει νᾶναι καὶ δυνατός, στὸ σῶμα, στὸ μυαλὸ καὶ στὴν καρδιά. Λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ γίνον ὅλοι καλοὶ κὶ ὅλοι δυνατόι... κὶ ὅλοι ὅμοια καλοὶ κὶ ὅμοια δυνατόι».

Καί τότε, μ' εὐχαρίστηση, σκέφτηκε πόσο δύσκολος, μὰ καὶ πόσο ὄμορφος πρέπει νᾶταν ἕνας τέτοιος ἀγωνίας, κὶ εἶδε πὼς οἱ ἀσημένιες τρίχες εἶχανε γίνῃ στὸ κεφάλι του καιμιὰ ἑκατοστή...

Ὅμως, καθὼς τὰ συλλογιόταν ὅλα αὐτὰ, χαμογελώντας ἀπὸ εὐχαρίστηση, ἐνίωσε μιὰ καινούργια θλίψη νὰ τρυπώνει σιγά σιγά μὲς στὸ στήθος του, καὶ νὰ τὸ πλημμυρίζει. Καί σκέφτηκε τοῦτα : — «Κὶ ἂν ἀκόμα γινόντουσαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὅμοια καλοὶ κὶ ὅμοια δυνατόι, — ποὺς θᾶταν ὁ ἀνώτερος σκοπὸς τῆς ζωῆς; Ἠ οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔρχονται καὶ θὰ φεύγον δίχως πόθους καὶ δίχως ἐλπίδες καὶ θᾶναι ἢ ζωὴ τους ἔτσι ἄνοστη, πὸν θὰ μοιάζει μὲ μαρτύριο. Γιαυτό,» εἶπε, «οἱ ἄνθρωποι θὰ πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦν τὴ ζωὴ τους γιὰ νὰ ὑψώνουν ἀδιάκοπα τὸ ἐπίπεδο τῆς δυνάμει τους καὶ τῆς καλοσύνης τους, γιὰ νὰ κάνουν ὄλο καὶ πιὸ μεγάλη τὴν εὐτυχία τους. Κὶ αὐτὸ θᾶναι ὁ πόθος κὶ ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς τους. Ὅμως αὐτὸ τὸ ἀνύψωμα τῶν ἀνθρώπων θὰ πρέπει νὰ γίνῃται ταυτόχρονα καὶ τὸ ἴδιο γιὰ ὅλους, γιὰτὶ ἄλλιως θὰ καταστρεφότανε ἡ ἰσότης».

Καί χάρηκε, ὅταν τὰ συλλογίστηκε ὅλα αὐτὰ, καὶ γελοῦσε ὀλάκερος καί, ρίχνοντας τὰ μάτια του στὸν καθρέφτη του, εἶδε πὼς τὰ μαλλιά του εἶχανε γίνῃ γριζὰ σὰν αὐτὲς τίς λεύκες...